

แผนการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ร่ายยาวมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ถ้ำคำมหาเวสสันดร

เวลาเรียน ๑ ชั่วโมง

รหัสวิชา ท๓๒๑๐๑ รายวิชา ภาษาไทย ๓ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

ภาคเรียนที่ ๑

ผู้สอน นางสาวนิศาตร์ตัน แสงรี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

- ท ๕.๑ ม. ๔-๖/๑ วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น
- ท ๕.๑ ม. ๔-๖/๔ สังเคราะห์ข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
- ท ๕.๑ ม. ๔-๖/๕ รวบรวมวรรณกรรมพื้นบ้านและอธิบายภูมิปัญญาทางภาษา

จุดประสงค์การเรียนรู้ตัวชี้วัด

๑. อธิบายความหมายของคำศัพท์ในร่ายยาวมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี (K)
๒. จับใจความเนื้อเรื่องร่ายยาวมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี (P)
๓. เห็นความสำคัญของการอ่านวรรณคดี (A)

สาระสำคัญ

มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี เป็นวรรณคดีที่สะท้อนให้เห็นถึงแบบอย่างของภรรยาที่ดีซื่อสัตย์และจงรักภักดีต่อสามี รวมถึงเป็นแม่ที่รักและเป็นห่วงลูกมาก เปรียบลูกเป็นเสมือนแก้วตาดวงใจและการอ่านวรรณคดีต้องเข้าใจความหมายของคำศัพท์ จึงจะสามารถจับใจความและได้รับอรรถรสในการอ่าน

สาระการเรียนรู้

ร่ายยาวมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
  - ทักษะการอ่าน
  - ทักษะการเขียน
  - ทักษะการฟัง การดู และการพูด
๒. ความสามารถในการคิด
  - การวิเคราะห์
  - การสรุปความรู้
  - การประเมินค่า

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

รักความเป็นไทย

ตัวชี้วัดที่ ๗.๑ ภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทยและมีความกตัญญูกตเวทิตะ

ชิ้นงานหรือภาระงาน (หลักฐาน ร่องรอยแสดงความรู้)

สตอรี่บอร์ด เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี

คำถามท้าทาย

- “ความรัก” ในความคิดนักเรียนคืออะไร

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

- นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามท้าทาย ดังนี้
  - “ความรัก” ในความคิดนักเรียนคืออะไร
  - ความรักใดที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในโลก

ขั้นสอน

- นักเรียนคิดถึงอะไร หากนึกถึงวรรณคดีไทยที่มีความโดดเด่นในด้านความรักของแม่ที่มีต่อลูก
- นักเรียนฟังเพลง “อ้อมอุ่น” จากวีดิทัศน์ ที่ครูให้ฟัง แล้วร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับประสบการณ์ความรักที่เคยเจอมา
- นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น ๖ กลุ่ม กลุ่มละ ๗ คน ทำกิจกรรม “เกมวัดดวงยกกลุ่ม ของสุ่มครุเมย์” โดยนักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษา เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี จากสื่อ Metaverse จักรวาลนฤมิต โดยให้นักเรียนในกลุ่มแบ่งหน้าที่ในการสืบค้นเพื่อเตรียมในการตอบคำถาม (นักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูลจากสื่อ Metaverse จักรวาลนฤมิต ได้ตลอดการทำกิจกรรม)
- ครูทำกิจกรรม “เกมวัดดวงยกกลุ่ม ของสุ่มครุเมย์” โดยครูมีของคำถามจำนวน ๒๐ คำถาม จะทำการสุ่มคำถามจากสลากลำดับ ที่ ๑ - ๒๐ โดยนักเรียนจะเป็นผู้เลือกคำถาม เพื่อให้ให้นักเรียนได้แข่งขันกันสืบค้นข้อมูลจากสื่อ Metaverse จักรวาลนฤมิต และตอบคำถาม กลุ่มใดทราบคำตอบให้เขียนคำตอบลงในกระดาษ พร้อมชูกระดาษคำตอบขึ้นเหนือศีรษะ กลุ่มใดตอบถูก และเร็ว จะเป็นกลุ่มที่ได้คะแนน ๑ คะแนน กลุ่มใดสะสมคะแนนมากที่สุดจะเป็นกลุ่มที่ชนะ โดยครูมีคำถามดังนี้

- มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี เป็นกัณฑ์ ที่เท่าไร (กัณฑ์ที่ ๙)
- ผู้แต่ง เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี คือใคร (เจ้าพระยาพระคลัง (หน))
- เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี มีลักษณะคำประพันธ์ อะไร (ร้อยยาวมีคำบาลีแทรก)
- ขณะที่พระนางมัทรีกลับจากป่า นั้น เทวดาได้ลงมาขัดขวางและจำแลงแปลงกายเป็นอะไร (๑.ราชสีห์ ๒.เสือโคร่ง ๓.เสือเหลือง)
- เหตุใดพระเวสสันดร จึงไม่บอกพระนางมัทรีให้ทราบตั้งแต่แรกว่าได้ทานบุตรทั้งสองให้แก่ชุกไปแล้ว (กลัวไปขัดขวาง)
- “สุดสายนิยานาที่แม่จะตามไปเสียดแล้ว สุดโสดแล้วแม่ขับทราบสำเนียงสุดผีเท่าที่แม่จะเยื้องย่างยกอย่างลงเหยียบดิน” ข้อความนี้ดีเด่นในด้านใด (การเล่นสัมผัสอักษร)
- มหาเวสสันดรชาดก พระพุทธเจ้าบำเพ็ญบารมีใด (ทานบารมี)

๘. เพราะเหตุใดเทวดาจึงเนรมิตเป็นสัตว์ร้ายขวางพระนางมัทรี (ขัดขวางพระนางมัทรีไม่ให้กลับไปยังอาศรม)

๙. ชาตกรเรื่อง “มหาเวสสันดรชาดก” ให้แนวคิดสำคัญในเรื่องใด (ทานบารมี)

๑๐. ฝนโบกขรพรรษนี้มีลักษณะพิเศษ อย่างไร

(๑. น้ำฝนมีสีแดงดังท้านกพิราบ เสียงสนั่นลั่นออกไปดังสายฝนธรรมดา

๒. ผู้ใดปรารถนาจะให้เปียกกายจึงจะเปียก หากมิได้ปรารถนาแม้แต่เม็ดหนึ่งก็มิได้เปียก

๓. เมื่อถูกกายแล้วจะหล่นสู่พื้นดินเสมือนหยาดน้ำที่ตกลงสู่ใบบัวแล้วกลิ้งตกลงไปฉะนั้น

๔. ไม่เจิ่งนองพื้นดิน เมื่อตกลงแล้วก็ซึมหายไปในแผ่นดินทันที)

๑๑. สัตถ์วรรณคดีที่เด่นชัดที่สุดคือ รสวรรณคดีใด (สัลลาปังคพิสัย)

๑๒. “...อกของใครจะอาภัพพิกลเหมือนอกของมัทรีไม่มีเนตร นำที่จะสงสารสังเวชโปรดปรานี่ว่ามัทรีนี้เป็นเพื่อนยากอยู่จริงๆ ช่างค้อนดิงปรีภายณาได้ลงคอไม่คิดเลย พระคุณเอ๋ยถึงพระองค์จะสงสัยก็น้ำใจของมัทรีนี้กตเวทิต เป็นไม้เท้าก้าวเข้าสู่ที่ทางทดแทน.....อุปมาเหมือน สีด่าอันภักดีต่อสามีรามบัณฑิต ปานประหนึ่งว่าศิษย์กับอาจารย์ พระคุณเอ๋ยเกล้ากระหม่อมฉานทำผิดแต่เพียงนี้ เพราะวาล่งราตรีจึงมีโทษ ขอพระองค์ทรงพระกรุณาโปรด ซึ่งโทษโทษานุโทษกระหม่อมฉานมัทรี แต่ครั้งเดียวนี้เกิด” เป็นการใช้ถ้อยคำในลักษณะใด (สำนวนเชิงตัดพ้อ)

๑๓. จุดมุ่งหมายในการแต่งมหาเวสสันดรชาดก คืออะไร (เพื่อใช้สั่งสอนประชาชนให้เลื่อมใสในพระพุทธศาสนา)

๑๔. ช่างเผือกมวงคลุ่บุญของพระเวสสันดรชื่อว่าอะไร (ช่างปัจจัยนาค หรือปัจจัยนาเคนทร์)

๑๕. เกิดเหตุการณ์ประหลาดอะไรในป่า แก่พระนางมัทรีบ้าง (๑.ท้องฟ้าอากาศมืดมิด ๒.พบพญามฤคธราช ๓.ขอน้อยหลุดจากมือ ๔.กระเช้าพลัดตกลงจากบ่า)

๑๖. ผู้แต่งได้บรรยายฉากไว้อย่างไร (เป็นป่าบริเวณอาศรมของพระเวสสันดร)

๑๗. รสวรรณคดีที่รองลงมาจากเรื่อง คือรสนวนคดีใด (รสพิโรธวาหัง)

๑๘. จากเรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี แสดงให้เห็นคุณค่าด้านสังคม อย่างไรบ้าง (๑.สมัยโบราณถือว่าภรรยาเป็นทรัพย์สินสมบัติของสามี สามีมีสิทธิ์เหนือภรรยาทุกประการ ถ้าสามีเป็นกษัตริย์ อำนาจนั้นก็มากขึ้น ดังคำที่พระเวสสันดรตรัสแก่นางมัทรีว่า ๒.สะท้อนให้เห็นธรรมชาติของมนุษย์ ความรักนำมาซึ่งความทุกข์ ความโศกเศร้าเสียใจ ๓.นางมัทรีออกสู่ป่าเพื่อหาเก็บผลไม้ ผลไม้ก็เพี้ยนผิดปกติ ซึ่งถือว่าเป็นลางร้าย ๔.สะท้อนเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี อันเป็นประเพณีที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา โดยเรื่องมหาเวสสันดรชาดก เป็นชาดกที่พุทธศาสนิกชนนิยมนำมาเล่าขานจัดเป็นงานเทศน์มหาชาติกันทุกปีมาตั้งแต่ครั้งอดีต)

๑๙. จากเรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี มีการใช้คำอ้างอิงสำนวนสุภาษิต โดยใช้สำนวนใด (... อุปมาเสมือนหนึ่งภูมรินบินวะว่อน เทียวขับซาบเอาเกสรสุคนธมาเลศ พบดอกไม้อันวิเศษต้องประสงค์ หลงเคล้าคลึงรสจนลิ้มรัง เข้าเดือนเจ้าลิ้มพร้าวได้หน้าเจ้าลิ้มหลัง..” หมายถึง จะทำสิ่งใดควรเตรียมพร้อม มีสติรอบคอบอยู่เสมอ อย่าทำอะไรโดยประมาท เพราะอาจจะต้องเจอกับเหตุการณ์คับขัน

๒๐. “...จำจะเอาไวยหารการหึงเข้ามาหักโคกให้เสื่อมลง จึงเอื้อนโองการตรัสประภาษว่า (ดูกรนางนาฏ พระน้องรัก เจ้าผู้มีพัศตร์อันผุดผ่องเสมือนหนึ่งเอาน้ำทองมาทาบทับประเทืองผิว ราวกะว่าจะลอยลิวเลื่อนลงจากฟ้า ใครได้เห็นเป็นขวัญตาเต็มจะหลงละลายทุกซ่ปลุกเปลื้องอารมณ์ชายให้เซยขึ้น จะนั่งนอนเดินยืนก็ต้องอย่าง) พร้อมด้วยเบญจางคจรูปร่างจำเริญ โฉมประโลมโลกหล่อแหลมวิไลลักษณะ ประกอบด้วยเชื้อศักดิ์สมมุติวงศ์พงค์กษัตราเออก็เมื่อเข้าเจ้าจะเข้าป่าน่าสงสารปานประหนึ่งว่าจะไปมิได้ ทำร้องให้ฝากลูกมิรู้แล้ว” จากข้อความเป็นการแสดงอารมณ์ใด (การใช้แสดงอารมณ์หึงหวงให้เจ็บแค้น)

๒. เครื่องมือ

๑) แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม

๒) แบบประเมินสตอรี่บอร์ด เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี

๓. เกณฑ์การประเมิน

การประเมินพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม

ผ่านตั้งแต่ ๒ รายการ ถือว่า ผ่าน

ผ่าน ๑ รายการ ถือว่า ไม่ผ่าน

บันทึกผลหลังการสอน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๓๒๑๐๑

รายวิชา ภาษาไทย ๓

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ลำคำมหาเวสสันดร

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

๑. ผลการจัดการเรียนการสอน

๑. ด้านความรู้อ (K.) : นักเรียน ม.๕/๑ และ ม.๕/๗ สามารถอธิบายความหมายของคำศัพท์จากเรื่องยาวได้ แต่มีนักเรียน ม.๕/๓, ม.๕/๕, ม.๕/๖, ม.๕/๑๓, ม.๕/๑๔ บางส่วนที่ยังไม่รู้จักความหมายของคำศัพท์ ผู้สอนจึงให้นักเรียนค้นคว้าคำศัพท์ในท้ายบทเรียน จากหนังสือวรรณคดีฉบับ ม.๕ โดยมีสัญลักษณ์กำกับ ๑ ได้จากบท ตาม-ตาม ได้

๒. ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) : นักเรียน ม.๕/๑, ม.๕/๗ มีทักษะการจับใจความจากเนื้อเรื่องได้ดี ในส่วนนักเรียน ม.๕/๓, ม.๕/๕, ม.๕/๖, ม.๕/๑๓ และ ม.๕/๑๔ บางส่วนยังจับใจความสำคัญได้ลำบาก นักเรียนสามารถค้นคว้าหาข้อมูลจากสื่อ Spatial ได้ อย่างคล่องแคล่ว เนื่องจากเป็นแอปพลิเคชันที่เข้าใช้งานคล้ายกับการเล่น เกมออนไลน์ อีกทั้งนักเรียนสามารถเรียนรู้แบบนำตนเอง มีอิสระในการค้นคว้า รวบรวมข้อมูลภาระงานที่ ได้รับ และยัง พัฒนาศักยภาพ โดยการบูรณาการจากศิลปะ และคอมพิวเตอร์ ให้สอดคล้องกับงานได้

๓. ด้านคุณลักษณะ (A) : นักเรียนทุกคนมีความสนใจ/เลื่อมใสในคำสำคัญ ของวรรณคดี อีกทั้งแหล่งเรียนรู้จากสื่อ Spatial ทำให้นักเรียนมีตัวตนในโลกเสมือน นักเรียนจึงชอบ และสามารถเข้าไปศึกษาได้ตลอดเวลา

๒. ปัญหา / อุปสรรค

๑. ระยะเวลาเร็วของอินเทอร์เน็ตล่าช้า

๒. นักเรียนส่วนน้อยมีปัญหาในเรื่องการโหลดแอปพลิเคชัน Spatial ไม่ได้อ

๓. ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข

๑. ประสานงานฝ่ายไอทีศึกษาศึกษา ตรวจสอบสัญญาณอินเทอร์เน็ตขอความร่วมมือให้นักเรียนใช้อินเทอร์เน็ตตนเอง

๒. กรณีเอกสารจากแหล่งเรียนรู้เป็น ข้อเตรียมไว้สำรอง สำหรับนักเรียนที่ไม่สามารถโหลดแอปพลิเคชัน Spatial ได้ จะได้มีเอกสารประกอบการศึกษานาตามรู้ ร= ขว้าง รัชช

ลงชื่อ.....

ครูผู้สอน

(นางสาวนิศารัตน์ แสงรี)

บันทึกข้อเสนอแนะของ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

ครูที่สอนจัดการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี แผนการจัดการเรียนรู้มีภาพรวม
ตัวชี้วัด และสาระสำคัญที่ชัดเจน ตรงตาม มีกิจกรรมและสื่อประกอบที่ครบ
ความรัดกุมเข้าใจ เมื่อโอกาสให้นักเรียนได้ทำกิจกรรม ในบทเรียนตามที่ได้เขียน
สิ่งนี้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนเป็นอย่างดีได้ลงมือปฏิบัติจริง

ลงชื่อ..... ..... หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

(นางนารินทร์ ลีลาวรรณศิลป์)

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ....

บันทึกข้อเสนอแนะของ รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ

กิจกรรมที่ดูแลนำมาใช้นำเสนอ กระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียน
สอดคล้องกับนโยบายการจัดการเรียนการสอนแบบ Active learning
เพื่อนที่สนใจครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด จัดทำได้อย่างชัดเจน
อีกทั้งยังสรุปจุดอ่อนจุดแข็ง วิเคราะห์ร่วมกับนักเรียน

ลงชื่อ..... ..... รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ

(นายรชฎ ลีธัญญา)

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ....

บันทึกข้อเสนอแนะของ ผู้อำนวยการโรงเรียน

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ..... ..... ผู้อำนวยการโรงเรียน

(นายเทพพร อัจฉริยะ)

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ....

แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม (ในชั้นเรียน)

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

เลขที่	ชื่อ - สกุล			รายการ						สรุปผล การประเมิน	
				ร่วมมือในการทำกิจกรรม		กล้าออกมา แสดง ความสามารถ		เข้าร่วม กิจกรรมด้วย ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน			
1	นาย	กันตวัฒน์	ศรีชมภู	✓		✓		✓		✓	
2	นาย	จริวัฒน์	สายยะวงศ์	✓		✓		✓		✓	
3	นาย	ปิยะทัศน์	ธราทิพย์พิทักษ์	✓		✓		✓		✓	
4	นาย	ภูวริศ	ติลกรัชดา	✓		✓		✓		✓	
5	นาย	ณัฐดนัย	ฉันทนิมิ	✓		✓		✓		✓	
6	นาย	ศุกลวัฒน์	เทียนทอง	✓		✓		✓		✓	
7	นาย	ปวเรศ	มีเพชรทาน	✓		✓		✓		✓	
8	นาย	ณัฐนนท์	จันทรกุล	✓		✓		✓		✓	
9	นางสาว	คันธนีรา	อยู่พุ่มพุกษ์	✓		✓		✓		✓	
10	นางสาว	พลอยพรรณ	โพธิประดิษฐ์	✓		✓		✓		✓	
11	นางสาว	มาราตี	บุญโญ	✓		✓		✓		✓	
12	นางสาว	เหมวดี	แซ่ย่อง	✓		✓		✓		✓	
13	นางสาว	อภิขญา	ชนิด	✓		✓		✓		✓	
14	นางสาว	สุนิสสา	หุ่่นสุข	✓		✓		✓		✓	
15	นางสาว	ขวัญชนก	ลิ้มวัฒนะศิลป์	✓		✓		✓		✓	
16	นางสาว	เปมิกา	หมื่นอาจ	✓		✓		✓		✓	
17	นางสาว	รมิดา	เชื้อแก้ว	✓		✓		✓		✓	
18	นางสาว	สิรินดา	จ่ายนอก	✓		✓		✓		✓	
19	นางสาว	อริสรา	จอกลอย	✓		✓		✓		✓	
20	นางสาว	ทรงสุดา	พนาพุดิ	✓		✓		✓		✓	
21	นางสาว	ธนกานต์	กัสนศิริ	✓		✓		✓		✓	
22	นางสาว	ไพลิน	ญาติบำเรอ	✓		✓		✓		✓	
23	นางสาว	อติตยา	กันทา	✓		✓		✓		✓	
24	นางสาว	ปภาวรินทร์	ศิริมาตร์พรชัย	✓		✓		✓		✓	
25	นางสาว	ภัทรวดี	ลำยองพันธ์	✓		✓		✓		✓	

แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม (ในชั้นเรียน)

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

เลขที่	ชื่อ - สกุล		รายการ						สรุปผล การประเมิน		
			ร่วมมือในการทำกิจกรรม		กล้าออกมา แสดง ความสามารถ		เข้าร่วม กิจกรรมด้วย ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน				
											ผ่าน
26	นางสาว	สถาพรรัตน์	สาขะยัง	✓		✓		✓		✓	
27	นางสาว	นัฒกร	กาญจนกิตติกุล	✓		✓		✓		✓	
28	นางสาว	บุษกร	สมมาตย์	✓		✓		✓		✓	
29	นางสาว	รมย์ธีรา	บุตรเพชร	✓		✓		✓		✓	
30	นางสาว	วรัญญา	วรรณวิจิตร	✓		✓		✓		✓	
31	นางสาว	ฉัญภรณ์	หวังสุวรรณกิจ	✓		✓		✓		✓	
32	นางสาว	ฉันทยา	ทัศนาลี	✓		✓		✓		✓	
33	นางสาว	รัศมีมาน	เรื่อนชัย	✓		✓		✓		✓	
34	นางสาว	ศุภาวรรณ	รอดสไต	✓		✓		✓		✓	
35	นางสาว	บุญยานุช	สวัสดิ์พัฒนศิริ	✓		✓		✓		✓	
36	นางสาว	พัชรี	ปทุมานนท์	✓		✓		✓		✓	
37	นางสาว	จิรนนท์	นรินรัมย์	✓		✓		✓		✓	
38	นางสาว	วิไลลักษณ์	ทุพรหม	✓		✓		✓		✓	
39	นางสาว	ศิริินภา	พิรักษา	✓		✓		✓		✓	
40	นางสาว	พัชรินทร์	ตื้อเสาร์	✓		✓		✓		✓	
41	นางสาว	อมิตา	บุญมี	✓		✓		✓		✓	
42	นางสาว	สิริอักษร	พูลสวัสดิ์	✓		✓		✓		✓	

เกณฑ์การประเมิน

ผ่านตั้งแต่ 2 รายการ ถือว่า ผ่าน

ผ่าน 1 รายการ ถือว่า ไม่ผ่าน

ลงชื่อ ผู้ประเมิน

(นางสาวนิศารัตน์ แสงรี)

12 / ก.ค. / 65

แบบประเมินสตอรี่บอร์ด เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี

คำชี้แจง ครูประเมินชิ้นงานของนักเรียนในการทำสตอรี่บอร์ด เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ให้คะแนนลงในช่องว่างที่ตรงกับชิ้นงานของนักเรียน

เลขที่	ชื่อ - สกุล			รายการ							สรุปผลการประเมิน		
				การ ออกแบบ สตอรี่ บอร์ดได้ดี สวยงาม	ลำดับ เรื่อง/ เหตุการณ์ ได้ดี	เขียนได้ ครบถ้วน และ ครอบคลุม	ใช้ ภาษา สื่อสาร ได้ดี	นำเสนอ ผลงาน ได้ดี	ทำงาน ได้ ทันเวลา	รวม	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
				3	3	3	3	3	3	18			
1	นาย	กันตวัฒน์	ศรีชมภู	2	2	3	2	2	3	14	✓		
2	นาย	จริวัฒน์	สายชะวรงค์	3	3	2	2	2	2	14	✓		
3	นาย	ปิยะทัศน์	ธาราพิทยพิทักษ์	3	3	3	2	3	2	16	✓		
4	นาย	ภูวริศ	ดิถกรัชดา	3	2	2	3	3	3	16	✓		
5	นาย	ณัฐดนัย	ฉันทนิมิ	3	2	2	3	3	3	16	✓		
6	นาย	ศุภวัฒน์	เทียนทอง	3	2	3	3	2	3	16	✓		
7	นาย	ปวเรศ	มีเพ็ชรทาน	3	3	3	2	2	3	16	✓		
8	นาย	ณัฐนนท์	จันทรกุล	3	3	2	2	3	3	16	✓		
9	นางสาว	คันธนีรา	อัญมณีพุกษ์	3	2	3	2	2	3	15	✓		
10	นางสาว	พลอยพรรณ	โพธิประดิษฐ์	2	2	2	3	2	3	14	✓		
11	นางสาว	มาราตี	บุญโญ	2	3	2	3	3	2	15	✓		
12	นางสาว	เหมวดี	แช่ย่อง	3	3	2	3	3	2	16	✓		
13	นางสาว	อภิชญา	ชนิด	2	2	3	3	3	2	15	✓		
14	นางสาว	สุนิสา	หุ่่นสุข	3	3	2	3	2	3	16	✓		
15	นางสาว	ขวัญชนก	ลิ้มวัฒนะศิลป์	2	3	3	2	2	3	15	✓		
16	นางสาว	เปมิกา	หมื่นอาจ	2	2	3	2	2	3	14	✓		
17	นางสาว	รมิตา	เชื้อแก้ว	3	3	2	2	3	3	16	✓		
18	นางสาว	สิรินดา	จ่ายนอก	3	3	2	2	3	3	16	✓		
19	นางสาว	อริสรา	จอกลอย	3	2	2	2	3	3	15	✓		
20	นางสาว	ทรงสุดา	พนาพุดิ	2	2	2	2	3	3	14	✓		
21	นางสาว	ธนกานต์	กลั่นศิริ	3	2	2	3	3	3	16	✓		
22	นางสาว	ไพลิน	ญาติบำเรอ	2	2	3	3	3	3	16	✓		
23	นางสาว	อหิตยา	กันทา	2	2	2	2	3	3	14	✓		
24	นางสาว	ปภาวรินทร์	ศิริมาตร์พรชัย	3	3	2	3	3	3	17	✓		
25	นางสาว	ภัทรวดี	ลำยองพันธ์	2	3	2	2	3	3	15	✓		

แบบประเมินสตอรี่บอร์ด เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี

คำชี้แจง ครูประเมินชิ้นงานของนักเรียนในการทำสตอรี่บอร์ด เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ให้คะแนนลงในช่องว่างที่ตรงกับชิ้นงานของนักเรียน

เลขที่	ชื่อ - สกุล			รายการ							สรุปผลการประเมิน		
				การออกแบบสตอรี่บอร์ดได้ดีสวยงาม	ลำดับเรื่อง/เหตุการณ์ได้ดี	เขียนได้ครบถ้วนและครอบคลุม	ใช้ภาษาสื่อสารได้ดี	นำเสนอผลงานได้ดี	ทำงานได้ทันเวลา	รวม	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
				3	3	3	3	3	3	18			
26	นางสาว	สถาพรรัตน์	สาขายัง	2	3	3	2	3	3	16	✓		
27	นางสาว	นิมกร	กาญจนกิตติกุล	2	2	3	2	3	3	15	✓		
28	นางสาว	บุษกร	สมมาตย์	2	3	2	3	3	3	16	✓		
29	นางสาว	รมย์ธีรา	บุตรเพชร	2	2	2	3	2	3	14	✓		
30	นางสาว	วรัญญา	วรรณวิจิตร	3	3	3	2	2	3	16	✓		
31	นางสาว	ชญกรณ	หวังสุวรรณกิจ	3	3	3	2	2	3	16	✓		
32	นางสาว	ธันยา	ทัศนาลี	3	3	3	2	3	2	16	✓		
33	นางสาว	รัศมีมาน	เรือนชัย	3	2	2	3	2	2	14	✓		
34	นางสาว	ศุภาวรรณ	รอดสดใส	3	2	2	3	3	2	15	✓		
35	นางสาว	บุญยานุช	สวัสดิ์พัฒนศิริ	2	3	2	2	3	2	14	✓		
36	นางสาว	พัชรี	ปทุมานนท์	3	3	2	3	2	3	16	✓		
37	นางสาว	จิรนนท์	นรินรัมย์	2	3	3	3	2	3	16	✓		
38	นางสาว	วิไลลักษณ์	ทุพรม	2	3	2	3	2	2	14	✓		
39	นางสาว	ศิรินภา	พิรึกษา	3	2	2	3	2	2	14	✓		
40	นางสาว	พัชรินทร์	ตื้อเสาร์	3	2	2	3	2	2	14	✓		
41	นางสาว	อมิตา	บุญมี	3	2	3	2	2	3	15	✓		
42	นางสาว	สิริอักษร	พูลสวัสดิ์	2	3	2	2	2	3	14	✓		

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 14 - 18

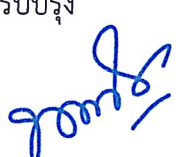
ระดับ ดี

คะแนน 8 - 13

ระดับ พอใช้

คะแนน 0 - 7

ระดับ ควรปรับปรุง

ลงชื่อ ผู้ประเมิน

(นางสาวนิศารัตน์ แสงรี)

25 / ก.ค. / 65

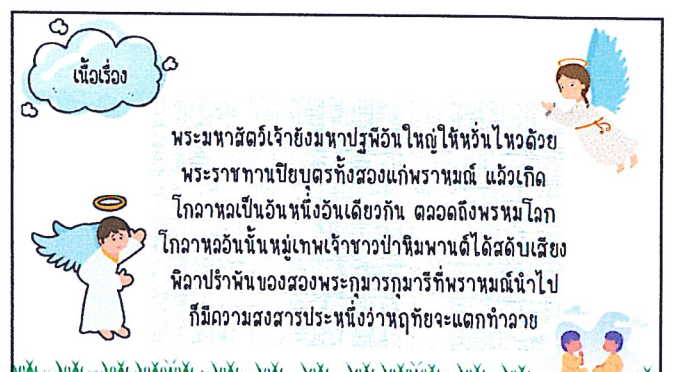
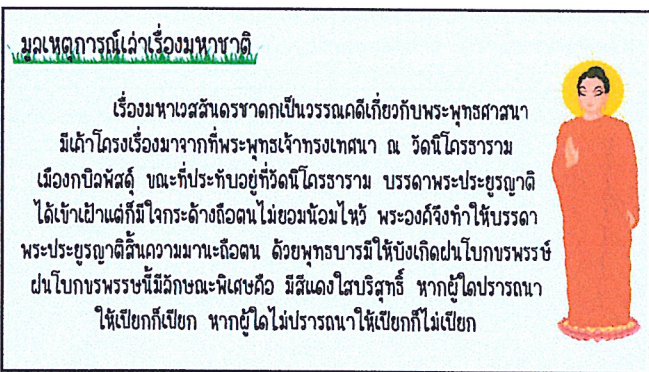
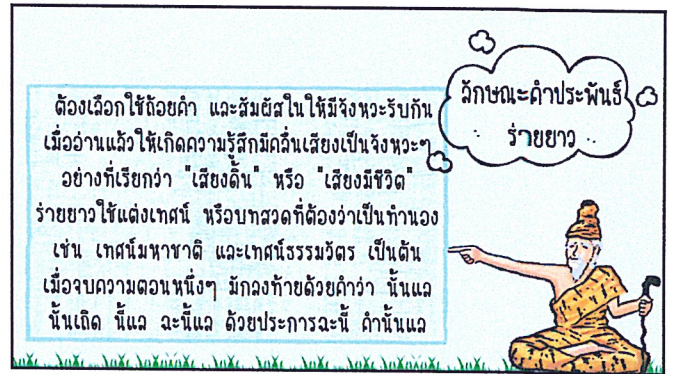
แบบประเมินสตอรี่บอร์ด เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การออกแบบสตอรี่บอร์ด ได้ดี สวยงาม	ออกแบบสตอรี่บอร์ด เรื่องได้ดีและสร้างสรรค์ ผลงานสวยงาม	ออกแบบสตอรี่บอร์ด เรื่องได้ดี ผลงานพอใช้	ออกแบบสตอรี่บอร์ดเรื่อง ได้ไม่ดี
2. ลำดับเรื่อง/เหตุการณ์ได้ดี	ลำดับเรื่องเหตุการณ์ได้ดีไม่สลับวณไป	ลำดับเรื่องเหตุการณ์ได้ดีแต่มีสลับที่บ้าง	ลำดับเรื่องไม่ดี สลับวณไปมา
3. เขียนได้ครบถ้วนและครอบคลุม	เขียนได้ครบถ้วน ครอบคลุมต่อเนื่อง ตั้งแต่ต้นจนจบ	เขียนได้ครบถ้วน แต่ไม่ต่อเนื่อง	เขียนได้ไม่ครบถ้วน และไม่ต่อเนื่อง
4. ใช้ภาษาสื่อสารได้ดี	ใช้ภาษาสื่อสารในการเขียนได้ดี ทำให้เข้าใจสิ่งที่สื่อสารอย่างชัดเจน	ใช้ภาษาสื่อสารในการเขียนได้ดี แต่มีข้อบกพร่องในบางประเด็น	ใช้ภาษาสื่อสารไม่ชัดเจน
5. นำเสนอผลงานได้ดี	นำเสนอผลงานได้ดีมาก มีความครบถ้วนทุกประเด็น ครบสมบูรณ์ ตั้งแต่ต้นเรื่องจนจบเรื่อง	นำเสนอผลงานได้ดีแต่ไม่ครบสมบูรณ์	นำเสนอผลงานได้ไม่ดี
6. ทำงานได้ทันเวลา	ทำงานได้ทันเวลาตามกำหนด	ทำงานเกินเวลา 5 วัน	ทำงานเกินเวลามากกว่า 5 วัน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	14 - 18	8 - 12	ต่ำกว่า 8
ระดับคุณภาพ	ดี	พอใช้	ปรับปรุง

เนื้อเรื่อง

จึงปรึกษากันว่าถ้าพระนางมีทริเศด็จกลับมาสู่อาศรมในเวลากลางวัน เมื่อไม่ได้เห็นลูกทั้งสองก็จะต้องรบกวนทูลถามซึ่งพระเวสสันดร ครั้นได้ทรงทราบข่าว พระเวสสันดรได้พระราชทานไฟไปแก่พรหมณ์แล้ว พระนางเองก็ต้องร้องติดตามด้วยความสิ้นหนาท้อใจอันแรงกล้าก็จะเสวยเวทมนต์อันใหญ่หลวง จำเราทั้งสองจะคิดหาอุบายกันเถิด อย่าให้พระนางเธอเสด็จมาได้แต่ในเวลาขงวัน

เนื้อเรื่อง

ครั้นทรงดำริอย่างนี้แล้วจึงบ่ายหน้าเสด็จกลับแต่ได้มาพบมฤคทายราชทั้งสามที่นอนขวางทางพระนางอยู่ พระนางจึงทรงพิโรธว่า "เวลาพระอาทิตย์ก็จวนจะตกอยู่แล้วทั้งพระอาศรมก็ขังอยู่ไกล พระเจ้าลูกทั้งสองกับพระสวามีคงจะคอยเสวยมูลฉะลาอาหารที่เราจะนำไปป่านนี้พระจอมไ้ขัดขืนยาเบรศรคงจักปลอบพระราชโอรสธิดาผู้หิวโหยอยู่ในบรรณศาลาตั้งหน้าทาดพระเนตรคอยเป็นแน่แท้ พระลูกทั้งสองของเราจักหักปากทรงกันแสงด้วยเวลาเสวยแล้ว"

เนื้อเรื่อง

ครั้นปรึกษากันแล้วจึงพร้อมกันมอบหน้าที่ให้เทพบุตรทั้งสามว่า ท่านทั้งสามจงจำแฉ่งเป็นราชสีห์องค์หนึ่ง เป็นเสือโคร่งองค์หนึ่ง เป็นเสือเหลืององค์หนึ่ง แล้วพากันไปขัดขวาง กั้นทางที่พระนางเสด็จมาถึงพระนางจะอ่อนวอนสักเพียงไร อย่าอนุญาตให้มาได้จนกว่าพระอาทิตย์จะอัสดงคต แต่ถ้าท่านทั้งสามจงพากันป้องกันอย่าให้พระนางเธอเป็นอันตรายด้วยสัตว์ร้ายต่าง ๆ ได้เป็นอันขาด

เนื้อเรื่อง

หรือไม้อย่างนั้น พระเจ้าลูกทั้งสองก็คงจักมาคอยทางแม่ เหมือนกับลูกโคอ่อนที่ชะเง้อหาแม่โค หรือไม้อย่างนั้น พระลูกทั้งสองคงยืนคอยแม่อยู่แต่ในอาศรม เหมือนกับหงส์ที่คอยอยู่บนเปือกตมฉะนั้น อันหนทางก็ขังอยู่ไกล ทั้งเป็นหนทางน้อยเดินได้แต่ผู้เดียว เราไม่อาจจะเสียดลิดให้พญาสัตว์ทั้งสามนี้ได้ เพราะข้างหน้าหนึ่งก็มีสระอีกข้างหนึ่งก็มีบึง เราจำเป็นจะอ่อนวอนพญาสัตว์ทั้งสามนี้ให้หลีกหนีจากหนทางเรา

เนื้อเรื่อง

ฝ่ายพระนางมีทริมีพระพุทฺธิ์ไหวพวดด้วยทรงดำริถึงความฝัน แล้วทรงรีบมีขมิ้นแฉ่งหามาฉะลาอาหาร แต่บังเอิญเสียมที่พระนางเธอก็ทิ้งหลุดจากพระหัตถ์ กระเช้าก็จะพรวดตกลงจากพระอังสา ทั้งพระเนตรเบื่องขวาก็เขม่นอยู่ริก ๆ ต้นไม้ที่พระนางเคยปลดเปลื้องก็เฉยเฉยไม่แฉเห็น ท้องฟ้าอากาศก็มีมืดมิดไปทั่วทุกทิศ พระนางเธอก็ทรงหลงนึกคิดว่าเหตุไรหนอจึงเป็นอย่างนี้ พระระจะจะมีเหตุอันใดอันหนึ่งแก่ตัวเราหรือไม่ก็พระเจ้าลูกทั้งสอง มิฉะนั้นก็พระสวามีเวสสันดรอย่างใดอย่างหนึ่ง

เนื้อเรื่อง

ครั้นทรงพระดำริแล้วจึงปลดกระเช้าลงไม่ลงจากพระอังสาแล้วประคองอุชฺฐิขึ้นอ่อนวอนว่า ข้าแต่พญามฤคทายราชผู้ทรงฤทธิรอน ขอท่านทั้งสามจงเห็นแก่ความอ่อนวอนของข้าพเจ้าผู้เป็นพระราชธิดาของมนุษย์ ส่วนท่านทั้งสามก็เป็นราชบุตรของพญามฤคทายราชเหมือนกัน ข้าพเจ้ากับท่านทั้งสามเชื่อว่าป็นพี่น้องกัน โดยทางธรรม ข้าพเจ้าขอกราบไหว้ท่านทั้งสาม ท่านทั้งสามจงกรุณาหลีกหนทางให้ข้าพเจ้า อันข้าพเจ้านี้เป็นอัครมเหสีของพระราชโอรสธิดา

เนื้อเรื่อง

ข้าพเจ้านี้มิได้หมิ่นประมาทพระราชสามี จงรักภักดีต่อพระราชสามีอยู่เสมอเป็นเนืองนิตย์ ขอท่านทั้งสามจงนิมิตจิตพลิกหนทางให้แก่ข้าพเจ้าด้วย ช่วยให้ข้าพเจ้าได้กลับไปเห็นหน้าลูกรักทั้งสองศรี คือชาวฉวีและกัณหา ท่านทั้งสามก็จงพากันแสวงหาอาหารตามต้องการเถิด อีกประการหนึ่ง ลูกไม้หิมันที่ข้าพเจ้าได้มานี้มีอยู่มาก ข้าพเจ้าจะแบ่งให้ท่านทั้งสามเสียบ้างหนึ่ง อีกกิ่งหนึ่งจิกนำไปฝากพระลูกรักและแฉะขั้วขลุ่ยขอท่านทั้งสามจงรีบด่วนให้หนทางแก่ข้าพเจ้า

เนื้อเรื่อง

ข้าแต่พระจอมไตรราชเจ้า มีสตรีร้ายคาบเอาพระเจ้าลูกทั้งสองไปเสียกินเสียแล้วหรือไฉน หรือว่ามีใครนำเอาไปเสียในป่า หรือในทุ่งกว้างอันสุดที่จะแสวงหา หรือว่าพระองค์ให้พระเจ้าลูกทั้งสองให้เป็นทูต ไปเฝ้าพระเจ้าสีหีหรือพระเจ้าลูกทั้งสองเข้าไปบรรทมอยู่ในอาศรมนี้ หรือว่าพระเจ้าลูกทั้งสองพากันออกไปเที่ยวเล่นในที่อื่นขอพระองค์จงตรัสบอกแก่กระหม่อมฉันด้วยเถิด

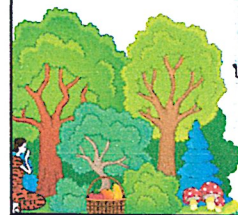
เนื้อเรื่อง

เมื่อพระนางอ้วนวอนอยู่อย่างนี้ จนกระทั่งเวลาพระอาทิตย์อัสดงคด พญามฤคธราชทั้งสามนั้นจึงพากันละล็ดพลิกหนทางให้ ในคืนวันนั้นเป็นวันเพ็ญมีพระจันทร์เด่นเต็มดวง พระนางเธอก็ได้เสด็จจ้วมมรรคามาจนกระทั่งถึงที่สุดจงกรม เมื่อมิได้ทรงพบเห็นพระเจ้าลูกทั้งสองในที่ ๆ เคยเห็นมา จึงตรัสว่า "เราได้เคยเห็นพระเจ้าลูกทั้งสองพากันขึ้นคอยต้อนรับอยู่ที่นี้ พอเห็นแม่มาถึงก็พากันวิ่งเข้ารีบ แต่วันนี้เหตุไรจึงกลับกลายเป็นเราไม่พบเห็นพระเจ้าลูกทั้งสองเหมือนอย่างที่เคย"

เนื้อเรื่อง

เมื่อพระนางมัทรีทูลอ้วนวอนอยู่สักเท่าไรพระมหากษัตริย์เจ้าก็มิได้ตรัสตอบ นางมัทรีจึงกราบทูลว่า ข้าแต่พระเวสสันดรเจ้า ทุกข์ที่ข้าพระองค์ไม่ตรัสแก่กระหม่อมฉันนี้เป็นทุกข์อันยิ่งใหญ่กว่าทุกข์ที่ถูกเนรเทศจากเมือง มีหน้าข้าทุกข์มิได้เห็นหน้าพระเจ้าลูกทั้งสองอีกขอพระองค์อย่าทรงทราบแก่กระหม่อมฉันให้ลำบากหัวใจเช่นนี้เลย

เนื้อเรื่อง

พระนางเสด็จเข้าไปเฝ้าพระอภิสรรวามีเวสสันดรราชฤาษี ทรงวางกระเช้าผลไม้ลงแล้วถวายบังคม เมื่อได้เห็นสมเด็จพระเวสสันดรราชฤาษีเสด็จประทับนั่งอยู่ผู้มีได้ทรงพาที้ ทั้งมิได้เห็นพระชาวฉวีกัณหา จึงกราบทูลถามว่าข้าแต่พระองค์ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ เหตุไรพระองค์จึงทรงนั่งอยู่เช่นนี้ ทำให้หัวใจของหม่อมฉันมัทรีนี้หวั่นหวาด ทั้งเมื่อเวลาจะใกล้รุ่งวันนี้ หม่อมฉันมัทรีก็ฝันประหลาด ในเวลานี้ฝูงนกกาไพรและนกต่าง ๆ ก็มีได้ส่งเสียงขับร้อง

เนื้อเรื่อง

หัวใจของกระหม่อมฉันเวลานี้เหมือนกับถูกไฟจี้ การที่พระองค์ทรงนั่งอยู่อย่างนี้ทำให้กระหม่อมฉันลำบากหัวใจยิ่งนัก การที่พระองค์ทรงทำอย่างนี้เหมือนกับคนตัดก้านไม้แล้วมีผู้ตีซ้ำอีก หัวใจของกระหม่อมฉันเวลานี้รู้สึกขอกข้าเหมือนกับถูกลูกศร หัวใจของกระหม่อมฉันเวลานี้เราร้อนยิ่งนัก กระหม่อมฉันขอกราบทูลให้ทรงทราบ ว่า ถ้ากระหม่อมฉันไม่ได้เห็นหน้าลูกในคืนนี้ หรือพระองค์ไม่ตรัสกับหม่อมฉันในคืนนี้แล้ว เข้าขึ้นพระองค์ก็จะเห็นซากศพของกระหม่อมฉันแน่

เนื้อเรื่อง

เมื่อพระเวสสันดรได้ขึ้นพระนางมัทรีดังนั้น ก็คิดว่า หากใช้ความหึงหวงคงเป็นวิธีคลายความโศกให้พระนางได้ จึงตรัสว่า "ในป่าหิมพานต์แห่งนี้มีทั้งพระดาบสและนายพรานจำนวนมาก เจ้าออกไปเก็บผลไม้ตั้งแต่เช้าจนย่ำค่ำ หากไปทำอะไรในป่าแห่งนี้ก็คงจะไม่มีใครรู้เห็น เหตุใดจึงทิ้งลูกหนีเข้าไปในป่าจนถึงเพียงนี้ พอกลับมายังห้องแล้วก็ไม่หุงต้มแต่อย่างใด หรือหากไม่นึกถึงสามีก็ไม่ควรพาเข้าไปในป่าจนถึงเพียงนี้ จะให้เราเข้าใจได้อย่างไร"

เนื้อเรื่อง

ระหว่างนั้นพระนางมัทรีโศกเศร้ารำไรให้ กร่ำครวญ พระนางมัทรีสะอื้นให้จนหมดสติล้มลงกับพื้น พระเวสสันดรบรรพชาเป็นดาบสมาราว ๗ เดือนไม่เคยได้และต้องตัวพระนางมัทรี แต่วันนี้ด้วยความเศร้าโศกและตระหนกตกใจเกรงว่าพระนางจะเป็นอะไรไป พระเวสสันดรจึงเข้าไปตรวจชีพจรดูแลนาง จนได้สติตื่นฟื้นขึ้นมา

เนื้อเรื่อง

เมื่อพระนางมัทรีได้ขึ้นดังนั้น จึงกราบทูลว่า เหตุใดพระองค์จึงไม่ได้ขึ้นเสวยของราชสวสี เสวยโคจร และเสวยเหวี่ยง เพราะสัตว์ทั้งสามนี้ทำให้ทำให้พระนางไม่สามารถกลับอาศรมได้ ทั้งยังเกิดเหตุร้ายหลายประการขณะที่นางเข้าไปในป่า ทั้งของที่ถือก็หลุดจากมือ คานที่หอบไว้ก็ร่วงลงจากบ่า ต้นไม้ที่เคยผลิดอกก็ออกผล ต้นไม้ที่เคยออกผลก็ผลิดอกออกมา ขวนให้หวลกลิ้งจนตัวสั้น อริชฎานภาวนาให้ลูกและสามีปลอดภัย

เนื้อเรื่อง

ฝ่ายพระนางมัทรีเมื่อฟื้นขึ้นมาก็ทูลถามอีกครั้งว่าลูกทั้งสองอยู่แห่งไหน กลับมาแล้วหรือไม่ พระเวสสันดรจึงตอบว่าตนได้ยกพระกัณหาภักกับพระชาติให้กับชุกไปแล้ว แต่พระองค์มิได้บอกกับพระนางมัทรีตั้งแต่ต้นเกรงว่าพระนางจะเศร้าโศกเสียใจ เมื่อได้รู้ความจริงแล้ว พระนางมัทรีจึงคลายความทุกข์เศร้าลงแล้วอนไภนาบุญกับบุตรหลานที่พระเวสสันดรได้ปฏิบัติในครั้งนี้

เนื้อเรื่อง

แล้วรีบกลับมายังอาศรมแต่ถูกสัตว์ร้ายทั้งสามตัวนอนขวางทางเอาไว้ จึงต้องกราบอ้อนวอนสัตว์ทั้งสามให้เปิดทางให้จนพระอาทิตย์ตกดินสัตว์ทั้งสามจึงหนีทาง แล้วพระนางมัทรีก็รีบวิ่งกลับมายังอาศรมนี้มิได้ไปทำสิ่งใดที่ไม่เหมาะไม่ควรแต่อย่างใด ฝ่ายพระเวสสันดรเมื่อฟังคำตอบของพระนางมัทรีก็เอาน้ำหนึ่งเหยิบทั้งคืน จนกระทั่งรุ่งเช้า

คุณค่าด้านเนื้อหา

คุณค่าด้านเนื้อหา

๑. รูปแบบ

มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี แต่งด้วยคำประพันธ์ประเภทร้อยยาว นำด้วยคำภาษาบาลีท่อนหนึ่ง แล้วแต่งด้วยร้อยยี่สิบคำบาลีแทรก เป็นการใช้รูปแบบคำประพันธ์ได้เหมาะสมกับสาระสำคัญ ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านมีความซาบซึ้งในความรักของผู้เป็นแม่ได้อย่างดียิ่ง

วิเคราะห์ตัวละคร

คุณค่าด้านเนื้อหา

๒. สาระสำคัญ

เป็นการแสดงความรักของแม่ที่มีต่อลูกว่าเป็นความรักที่ยิ่งใหญ่ การพลัดพรากจากลูกย่อมนำความทุกข์โศกมาสู่แม่อย่างยากที่จะหาสิ่งใดเปรียบได้

วิเคราะห์ตัวละคร

พระเวสสันดร มีลักษณะสำคัญดังนี้

- ๑) มีคุณธรรมสูงเหนือมนุษย์ ยากที่มนุษย์ทั่วไปจะทำได้ ได้แก่การบริจาคบุตรทาน คือพระชาลีและพระกัณฑหา ซึ่งเปรียบเสมือนแก้วตาดวงใจของพ่อแม่ให้เป็นทานแก่ชูชก นับเป็นการบำเพ็ญทานอันยิ่งใหญ่ประการหนึ่ง
- ๒) มีความเข้าใจในธรรมชาติของมนุษย์ เช่น ทำการให้นางมัทรีต้องเจ็บพระทัย เพื่อจะได้คลายความเศร้าโศกที่พระกุมารทั้งสองหายไ้ เป็นการใช้จิตวิทยาเพื่อให้นางมัทรีคลายความเศร้าโศก มิเช่นนั้นนางอาจจะเศร้าโศกจนเกิดอันตรายได้

คุณค่าด้านเนื้อหา

๓. โครงเรื่อง

มีการวางโครงเรื่องได้ดีโดยผูกเรื่องให้เทพบุตร ๓ องค์นิรมิตกายเป็นสัตว์ร้ายมาขวนนางมัทรีไว้จนกลับอาศรมได้ทันเวลาที่พระเวสสันดรจะให้ทานสองกุมารให้กับพรหมน์ชูชก เมื่อนางกลับมาแล้วไม่พบสองกุมารก็โศกเศร้าเสียดพระทัยจนสลบไป ต่อมาภายหลังได้ทรงทราบว่าพระเวสสันดรทรงให้ทานสองกุมารให้แก่พรหมน์ชูชก นางมัทรีก็คลายความเศร้าโศกพระทัย และเต็มพระทัยอนุโมทนาในบุตรทานของพระเวสสันดร

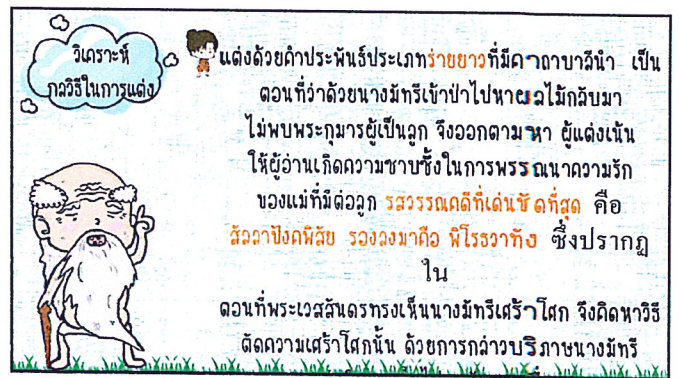
วิเคราะห์ตัวละคร

นางมัทรี มีลักษณะสำคัญดังนี้

- ๑) มีความจงรักภักดีต่อพระสวามี
- ๒) เป็นยอดกุลสตรี ปฏิบัติหน้าที่ภรรยาและมารดาได้อย่างสมบูรณ์ครบถ้วน
- ๓) มีความอดทน ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก
- ๔) มีจิตอันเป็นกุศล จึงอนุโมบุตรทานของพระเวสสันดร

การใช้ถ้อยคำ
รำพึงรำพัน

เป็นการรำพึงรำพันบรรยากาศผ่านตัวละครที่ได้อารมณ์ ความสะเทือนใจ และตรงใจผู้เป็นแม่ในชีวิตจริงในทุกยุค ทุกสมัย เป็นการเพิ่มความรักความผูกพันให้ผู้อ่านและผู้ฟัง ที่เป็นแม่และลูกได้เป็นอย่างดี ดังนี้

“...เมื่อเช้าแม่จะเข้าสู่ป่า พ่อชาติแม่ก็ถนอวยงทุกสิ่ง แม่ยังกลับกลับมา โลมลูบจูบกระหม่อมองเกล้าทั้งสองรวร กลิ่นยังจับนาสาอยู่ยวรีน ... ไทจะลือกพระสอเสวยนมพหมคด้วยแม่เล่า ยามเหมือนแม่จะเข้าที่บรรจถรณ์ เจ้าเคยเรียงหมอนนอนบนพมพ ทั้งทูลคราตรี แต่มีแม่จะ

การใช้คำซ้ำและ
กลุ่มคำที่มีพื้นเสียงเดียวกัน

“...อกแม่นี้ให้อ่อนทิวสุดละห้อย ทั้งควาเดือนก็เคลื่อนคล้อยลงลับไม้ สุดที่แม่จะคิดตามเจ้าไป ในยามนี้ ผูกถึงค่างบ้างขณะที่นอนหลับ ก็กลิ้งกลับเกลือกหัวอยู่ยัวเยื้อ ทั้งงกบทก็จิวเจียหงา เจียบทุกวรวริง แม่แม่ที่อวยเซซังเสาะแสวงทุกแห่งที่อวยเวส ทิวประเทศทกราวป่า สุดสายบั้นนเท่แม่จะคามาไป

เสียงแฉ่ สุดโสดแฉ่ทักแม่จะซัษทราบฟิงคำเณ็ย สุดสุรเสียงที่แม่จะรำเรียกพิไร้อง สุดปีเก้าทักแม่จะเชืออช้อยกอย่างลง พงเขยงนถึน ก็ลจกขงกขิดอชอชอสุดคานเห็นสุดคิด

การใช้ถ้อยคำ
สำนวนเชิงตัดพ้อ

ให้เกิดอารมณ์สงสารเวทนาและบิณฑังจิตใจผู้อ่านผู้ฟังเป็นอย่างดี ดังนี้

“...อกของใครจะอาภัพพิศกเหมือนอกของมัทรีไม่มีเนตร นาทักจะสงสารสังเวชไปรดปร่าตัวมัทรีนี้เป็นเพื่อนชากอยู่จริง ๆ ช่างค้อนดิงประกายณาได้ลวงคองไม่คิดเลย พระคุณเอ๋ยถึงพระองค์จะสงคัยกัน้ำใจของมัทรีนี้ถัดเวทก็เป็นไม้เก้ากาวเข้าอุทักทงทลนทน .....อุปมาเหมือน สีดาอันภักดีต่อความรักมัตรีดี ปานประหนึ่งว่าคิชชีกับอวจารย์พระคุณเอ๋ยเกล้าภระหม่อมฉานทำคิชแต่เพียงนี้ เพราะจำวอวราตรีจึงมีโทษ ขอพระองค์ทรงพระกรุณาโปรด ซึ่งโทษโทษขานโทษภระหม่อมฉานมัทรี แต่ครั้งเดียวนี้เกิด”

การใช้โวหาร

การใช้อุปมาโวหารที่แสดงความเศร้าโศกของนางมัทรีจนสลบไป

การใช้แสดงอารมณ์
หึงหวงให้เจ็บแค้น

ให้เกิดอารมณ์สงสารเวทนาและบิณฑังจิตใจผู้อ่านผู้ฟังเป็นอย่างดี ดังนี้

“...จำจะเอาโวหารการหึงเข้ามาหักโศกให้เสื่อมลง จึงเชื่อนโองการครีตประกาศว่า (ดูกรนางนาฏ พระท้าวรงค์ เจ้าผู้มีพิภคร์อันยอดของเสมอนหนึ่งเอาน้ำทองมา ทาบทับประเทืองยิว รารจะว่าจะลวยฉิวเลือนลงจากฟ้า ใครได้เห็นเป็นขวัญตาเต็มจะหลงละวายทุกขปลุกเปลว้ออารมณ์ชายไฟเซชชัน จะนั่งนอนเดินชันก็ด้วงออย่าง) พร้อมด้วยบุญจากคจรีตรูปเจ้าเรีอ โลมประโลมโลกฉือแหลมวิไลฉกษณ์ ประกอบด้วยเชือตักดีสมมตวิงคังหงคักชดรา เวอกก็เมื่อเข้าเจ้าจะเข้าบ้านาสงสาร

การใช้โวหาร

“...ลวจะสงสารเอ๋ยด้วยนางแก้วกัลยาณี น้อมพระเกศีลงทูลถามหวังจะคิดตามพระตูกรักทั้งสองรกราบถวายเป็นคมาลูกเลื่อนเขยื่อนขกพระบาทเอื้องย่าง พระกายนางให้เสียวสิ้นหัวนไหวไป ทั้งวงค้ ดูจชายรงอันด้วงก่าฉิ่งฉมอยู่ฉิวๆ สิ้นพระแรงไรชเวอโทษหิวระ พวยทรวง พระคเวอหุงบง่วงดองพระพิภคร์เธอฉิดเชือดให้แปรยัน จะทวลิ่งก็ยังมีทัน ที่ว่าจะทวลยแต่พอดริชว่าพระคุณเจ้าเอ๋ยคำเดียวเท่านี้ก็พ่ายเลียงเอียงพระกายบ้ายสิโรเนฐณี พระเนตรหลับทับพระโอบรู้งทักเท่ นางก็ถึงวิสิญชิตของดรงพฟ้าฉาน ปานประหนึ่งว่าพุมฉิตทวงอันด้วงสายอัสสีฟาล

คุณค่าด้านสังคม

๑. สะท้อนค่านิยมเกี่ยวกับสังคมไทย ในสมัยโบราณถือว่า ภรรยาเป็นทรัพย์สินสมบัติของสามี สามีมีสิทธิ์เหนือ ภรรยาทุกประการ ถ้าสามีเป็นกษัตริย์ อำนาจนั้นก็มากขึ้น ดังคำที่พระเจ้าสุริยวงศาธรรมิกราช แห่งเมืองมัทรีว่า "...เจ้าเป็นแค่เพียงเมียควรรหรือหมามัน ไล่ อำแผ่นดินที่อยู่ใภ้กรงไกรเหมือนแต่ก่อนเก่า หาก ว่าเจ้าทำเช่นนี้ ภายของมัทรีก็จะขาดละบั้นแล้วทั้งดาดีของพระกรบ็องขวาของอาณาจักรนี้แล้ว..." นอกจากนี้ผู้หญิงจะต้องประณีต สามี ชื่อสัตย์ต่อ สามี ส่วนลูกที่เกิดเป็นสมบัติของพ่อแม่ ต้องเคารพเชื่อฟัง และพ่อ

การใช้โวหาร

"...ไอ้พระจอมขวัญของแม่เอ๊ย เจ้ามีเคยได้ความชาก อย่างเท่า คงเหยียบดิน รันก็มีได้ได้ ไรมีได้ดอม... ..ออกเอ๊ยจะอยู่ไปโยให้ทนเวทนา อุปมาเสมือนหนึ่ง พลุกลนลาวล้วย่อมจะอาสาสูญลงเพราะลูกเป็นเหตุ เทียง .... .. อุปมาเสมือนหนึ่งภูรินบิน ะว่อน เทียวซั่มขามเอาเกรสุคนธมาเลส พบ ลอกไม้อันวิเศษคือองประสงค์ หลงเกล้าลึงกรส จนมิ่งรุ่ง เจ้าเทื้อเจ้ามิ่งพร้าได้หน้าเจ้ามิ่งหลิง..."

คุณค่าด้านสังคม

๒. สะท้อนให้เห็นธรรมชาติของมนุษย์ ความรักนำมาซึ่งความทุกข์ ความโศกเศร้าเสียใจเช่น เมื่อลูกหนีพรากจากไปพ่อแม่ย่อมมีความทุกข์เพราะความรัก ความเป็นห่วง กังวล โศกเศร้า เมื่อคิดว่าลูกของตนล้มหายตายจากไป แต่ความโศกเศร้าเสียใจจะบรรเทาลงได้เมื่อ มีความโกรธ เจ็บใจ หรือเมื่อเกิดความเข้าใจในสิ่งที่ผู้อื่นทำ ตัวอย่างเช่น ตอนที่พระเจ้าสุริยวงศาธรรมิกราชนางมัทรี เพื่อให้ นางมัทรีจึงโกรธจนลืมความโศกเศร้า "...สมเด็จพระราช สมภาร ...เมื่อไล่สัจสารพระมัทรีเชอแสนวิโยค โศกตัดขลุ่ยกล่าวถึง ลืมแก้มจะมีตรีศนแก่นางมิ่งจะมี เป็นลาร จ่าจะเอาไวบนการหึงเข้ามาหักโศกให้ ..."

คุณค่าด้านสังคม

๓. สะท้อนความเชื่อของสังคมไทย จากข้อความตอนที่พระนาง มัทรีออกสู้ป่าเพื่อหาเก็บขมิ้น ขมิ้นไม้ก็เพียงชนิดปกติ ซึ่งถือว่าเป็น ฉางร้าย จากความโง่เขลาประเพณีที่ว่า "...เหตุไฉน ไม้ที่มีผล เป็นพุ่มพวง ก็กลายกลับเป็นดอกดวงเคียดคาย อนาคตเนตร แลว่าโน้นนั่นแก้วเกดพิศุณแกมกับ กทมลง ตัดไปก็สายทูลประขงศ์แลขมโคข ยาม ทรหยาหยกเคียววัง โรชรายดอกลงนูนมอง แม้ยังได้ เก็บมาร้อยครองไปฝากลูกเมื่อวันวาน ก็ที่ขนิมคิด พิศลารเป็นพวงผล สมหา สุขขุณดี เม ทิศา ทั้งแปลกผิดก็มีดมัวทั่วทุกแห่ง ..."

คุณค่าด้านสังคม

๔. สะท้อนเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี อันเป็นประเพณีที่
 เกี่ยวเนื่องกับพระพุทธศาสนา โดยเรื่องมหาเวสสันดรชาดก
 เป็นชาดกที่พุทธศาสนิกชนนิยมนำมาเล่าขานจัดเป็นงานเทศน์
 มหาชาติกันทุกปีมาตั้งแต่ครั้งอดีต โดยจัดสถานที่ให้สอดคล้องกับ
 เรื่องราวให้เป็นป่าที่อุดมไปด้วยไม้ผล บางแห่งก็จัดตกแต่งอาณา
 ไร้วัดหรือวัดที่เทศน์เป็นรูปต่างๆ ที่สอดคล้องกับเนื้อเรื่องกัณฑ์นั้นๆ
 เช่น ทำรูปเรือลำเภาบูชาภัณฑ์กุมาร จัดเป็นรูปกระเจดใหญ่
 ใส่น้ำประปาหรืออาหารและผลไม้ต่างๆ บูชาภัณฑ์มหาพรหม บางแห่งก็จัด
 กัณฑ์เทศน์กันอย่างยิ่งใหญ่โตในเชิงประกวดประชันกัน

คุณค่าด้านสังคม

มีการบรรเลงดนตรีไทยประกอบเพื่อช่วยสร้างอารมณ์ร่วมให้กับ
 ผู้ฟังเทศน์ ทั้งนี้พระสงฆ์ที่มาเป็นผู้เทศน์จะเป็นพระสงฆ์ที่เทศน์ได้
 อย่างไพเราะ ใช้ภาษาอย่างๆ เพื่อให้เข้าถึงผู้ฟังทุกเพศทุกวัย
 บางครั้งก็มีการเทศน์แห่ด้วย ปัจจุบันเทศน์มหาชาติจัดเป็นงาน
 ประเพณีของทุกท้องถิ่นทั่วทุกภาคในประเทศไทย